

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Krzysztof Kwiatkowski

KPS.410.001.04.2017
P/17/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 63 – Rodzina.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny.
Kontroler	Piotr Chwaliński, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/12/2017 z dnia 5 stycznia 2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej z dnia 25 lutego 2016 r.¹ w części 63 – Rodzina. Dysponentem cz. 63 jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W ramach części 63 finansowano głównie zadania wynikające z zakresu: ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny², ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci³, ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej⁴, ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3⁵, ustawy z dnia 25 sierpnia 2016 r. o świadczeniach rodzinnych⁶, ustawy z dnia 3 lutego 2016 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷ i ustawy z dnia 26 stycznia 2016 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów⁸.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych⁹,
- wykonanie wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2016 oraz sprawozdań za IV kwartał 2016 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹⁰ (dalej ufp).

W 2016 r. w części 63 dochody wyniosły 17 tys. zł, w tym 3 tys. zł zrealizowane przez dysponenta III stopnia. Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 14.075 tys. zł, w tym 13.795 tys. zł stanowiły wydatki dysponenta III stopnia. W 2016 r. nie planowano i nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

¹ Dz.U. poz. 278.

² Dz.U. z 2016 r., poz. 785 ze zm.

³ Dz.U. poz. 195 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2016 r., poz. 575 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2016 r., poz. 157

⁶ Dz.U. z 2016 r., poz. 1518 ze zm.

⁷ Dz.U. z 2016 r., poz. 169 ze zm.

⁸ Dz.U. z 2016 r., poz. 162 ze zm.

⁹ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

¹⁰ Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹¹ pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2016 r. w części 63 – Rodzina.

W wyniku kontroli 65,7% zrealizowanych w części 63 wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności określone w planie finansowym dysponenta części 63 oraz planie finansowym w układzie zadaniowym na 2016 r. Dysponent części, rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 63 – Rodzina.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2016 r. sporządzone przez dysponenta części 63 – Rodzina oraz sprawozdania jednostkowe dysponenta III stopnia w tej części. Sprawozdania jednostkowe zostały sporządzone prawidłowo na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały w sposób racjonalny prawidłowość sporządzonych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym¹².

Ujawnione w toku kontroli NIK uchybienia i nieprawidłowości nie miały wpływu na realizację budżetu w tej części i polegały na:

- niezapewnieniu w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. możliwości przekazywania drogą elektroniczną sprawozdań z realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych przez zobowiązane do tego podmioty, zgodnie z treścią załączników (1 i 3) do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego¹³,
- przyjęciu szacunkowej wartości dla zamówienia, wyliczonej w oparciu o udzieloną wcześniej usługę tego samego rodzaju, jako powtarzającą się okresowo lub podlegającą wznowieniu, mimo że usługa ta udzielona została w terminie dłuższym niż 12 miesięcy, tj. niezgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej Pzp.

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2016 nie zaplanowano dochodów w części 63 – Rodzina. Wykonane dochody wyniosły 17 tys. zł i w stosunku do wykonania 2015 r. były niższe o 191 tys. zł. Dochody te osiągnięte zostały głównie z tytułu kar pieniężnych za niedotrzymanie warunków umów zawartych z 10 kontrahentami, odszkodowania z polis samochodowych, wynagrodzenia należnego płatnikowi z tytułu terminowego opłacenia składek na ubezpieczenie społeczne i podatku dochodowego od osób fizycznych¹⁴ oraz zwrotów

¹¹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2016 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

¹² Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. Nr 298 poz. 1766), Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1015, ze zm.), Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773).

¹³ Dz.U. z 2016 r., poz. 212.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz. 2154).

niewykorzystanych części dotacji celowych udzielonych na realizację zadań w ramach Resortowego Programu wspierania rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.

Na koniec 2016 r., zgodnie ze sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, w części 63 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 6,1 tys. zł. Dotyczyły one zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami. Zaległości nie wystąpiły.

(dowód: akta kontroli str. 6-23)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodów budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2016, wydatki budżetowe w części 63 – Rodzina zostały zaplanowane w wysokości 13.028 tys. zł. W wyniku dokonanych w ciągu roku budżetowego zmian, wielkość wydatków uległa zwiększeniu o 4.472 tys. zł, z rezerw celowych o kwotę 1.412 tys. zł oraz przeniesioną z części 31 – Praca, kwotę 3.060 tys. zł, przeznaczoną na realizację kampanii promocyjno-informacyjnych dotyczących działań Ministerstwa na rzecz rodziny.

Wydatki budżetu państwa w części 63 zostały zrealizowane w kwocie 14.075 tys. zł, co stanowiło 80,4% planu po zmianach. W porównaniu do roku 2015 nastąpił spadek wydatków o 2.690 tys. zł, tj. o 16%. Niższe wykonanie wydatków wynikało głównie z niepełnego wykorzystania środków przeznaczonych na utrzymanie i rozwój systemów informatycznych oraz na wydruk blankietów Karty Dużej Rodziny. Na podstawie czterech decyzji, Minister dokonał w listopadzie blokady planowanych wydatków budżetu państwa na kwotę ogółem 2.144,7 tys. zł. Wynikała ona głównie:

- z niepełnego wykorzystania środków przeznaczonych na utrzymanie i rozwój systemów informatycznych (1.132 tys. zł) w związku z przedłużającą się procedurą wyłonienia wykonawcy usługi polegającej na zapewnieniu funkcjonowania systemu informatycznego CAS,
- niewykorzystania środków przeznaczonych na wydruk blankietów Karty Dużej Rodziny (950 tys. zł) z powodu złożenia wniosków przez mniejszą liczbę rodzin niż planowano.

Zobowiązania na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosły 413 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na koniec 2015 r. o 170 tys. zł (o 70%). Kwota zobowiązań obejmowała głównie dodatkowe wynagrodzenie roczne i składniki pochodne od wynagrodzeń (283,1 tys. zł) oraz m.in. zakup usług pozostałych, wynagrodzenia bezosobowego i zakup energii (129,7 tys. zł). W 2016 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 24-71)

Wydatki budżetowe wg grup ekonomicznych przedstawiały się następująco:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 13.008 tys. zł (79,4% planu po zmianach),
- dotacje i subwencje – 280 tys. zł (93,3% planu po zmianach),
- wydatki majątkowe – 240 tys. zł (93,0% planu po zmianach),
- współfinansowanie projektów z Unii Europejskiej – 545 tys. zł (99,1% planu po zmianach),
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 2 tys. zł (28,6% planu po zmianach).

W strukturze zrealizowanych wydatków, największy udział miały wydatki bieżące (13.008 tys. zł), tj. 92,4% wydatków ogółem, z przeznaczeniem między innymi na:

- wynagrodzenia osobowe pracowników wraz z naliczonymi pochodnymi – 3.892 tys. zł,
- wydruk oraz personalizację blankietów Karty Dużej Rodziny przez Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych oraz zapewnienie trwałości projektu skierowanego do rodzin wielodzietnych – 3.283 tys. zł,

- realizację kampanii promocyjno-informacyjnych dotyczących działań Ministerstwa na rzecz programu „Rodzina 500+” – 2.822 tys. zł,
- utrzymanie trwałości rezultatów projektu „Empatia – Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego” – 827 tys. zł (zapewnienie sprawności działania systemu informatycznego Oprogramowania CAS, tj. wprowadzania do systemu zmian prawnych, funkcjonalnych, sprzętowo-systemowych),
- realizację zadania pn. „Zmiany w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) związane z obsługą sprawozdawczości oraz rejestru centralnego, zawierającego dane z realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego, wynikającego z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci” – 552,7 tys. zł,
- systemy informatyczne, w tym utrzymanie i wdrożenie modyfikacji (rozwój) systemu Oprogramowania gminnej Statystycznej Aplikacji Centralnej (SAC) oraz modułów Adopcja i Rejestr Żłobków – 491 tys. zł.

Ponadto, wydatkowano kwotę 545 tys. zł na współfinansowanie projektu „Rodzina i praca – to się opłaca!” ze środków Programu Wspólnotowego „Prawo, Równość i Obywatelstwo oraz kwotę 280 tys. zł na dotacje celowe dla podmiotów realizujących projekty związane z wyrównywaniem szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, jako działanie pn. „Opieka to też praca”.

Wydatki majątkowe wyniosły 240 tys. zł, (1,7% wydatków części), tj. 93% planu po zmianach (258 tys. zł). W porównaniu z 2015 r. były one wyższe o 182 tys. zł, tj. o 313,8%. Zgodnie z planem rzeczowo-finansowym dokonano między innymi: zakupu sprzętu i oprogramowania dla zapewnienia utrzymania trwałości rezultatów projektu „Empatia – Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego”.

Kontrolą objęto zakup 74 komputerów biurowych typu Lenovo wraz z monitorami oraz osiem zestawów komputerowych Lenovo All In One, w ramach postępowania centralnego, realizowanego przez Centrum Usług Wspólnych przy Kancelarii Premiera na dostawę komputerów dla jednostek administracji państwowej, na współfinansowanie którego z cz. 63 wydatkowano 6,6 tys. zł (2,8% wydatków majątkowych z cz. 63 – Rodzina)¹⁵. Zakupów dokonano zgodnie z planem rzeczowym i finansowym, w sposób celowy i gospodarny. Stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r.¹⁶, komputery te ujęto w ewidencji środków trwałych oraz przekazano do użytkowania.

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 8.973,4 tys. zł, tj. 63,8% wydatków w części 63 (14.075 tys. zł). Próba została wylosowana z wykorzystaniem metody monetarnej (MUS¹⁷). Badaniem objęto 73 zapisy księgowe, w tym w grupie wydatków majątkowych 5 zapisów na kwotę 232,3 tys. zł oraz w grupie wydatków bieżących, z wyłączeniem wynagrodzeń i od nich pochodnych 68 zapisów na kwotę 8.782,3 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami.

(dowód: akta kontroli str. 72-139)

2.2. Rezerwy celowe

Ze środków pozyskanych w 2016 r. z rezerw celowych budżetu państwa, wydatkowano 1.270,9 tys. zł, tj. 90% kwoty 1.412 tys. zł wynikającej z decyzji Ministra Finansów o zwiększeniu wydatków części 63 budżetu państwa. .

Badaniu poddano zaprojektowanie i wykonanie modyfikacji w Oprogramowaniu CAS na kwotę 552,7 tys. zł, tj. 43,5% wydatkowanej kwoty z rezerwy celowej (ujętej w części 83, pozycji 77 – Pomoc państwa w wychowaniu dzieci.

¹⁵ Wydatki ogółem na ten zakup wyniosły 215,6 tys. zł.

¹⁶ Dz.U. Nr 242, poz. 1622 – uchylone z dniem 1 stycznia 2017 r.

¹⁷ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

W związku z wejściem w życie w dniu 1 kwietnia 2016 r. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, Minister RPiPS wydał 18 lutego 2016 r. rozporządzenie w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego. W ustawie wskazano dzień 1 kwietnia 2016 r., jako datę wejścia w życie rozporządzenia. Na mocy przywołanego rozporządzenia, w związku z realizacją zadań wynikających z programu Rodzina 500+, gminy zobowiązane zostały do sporządzania i przekazywania wojewodzie drogą elektroniczną, sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań w zakresie świadczenia wychowawczego w okresach miesięcznych, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia.

Wprowadzenie sprawozdawczości wymagało zaktualizowania oprogramowania systemu CAS w zakresie umożliwiającym obsługę sprawozdań oraz rejestru centralnego zawierającego dane z realizacji zadań objętych ustawą. Z dniem 3 czerwca 2016 r. wszczęta została procedura przetargowa na wykonanie usługi w zakresie utrzymania w sprawności systemu CAS oraz zapewnienia wsparcia dla użytkowników końcowych. Poprzednia umowa w tym zakresie zawarta z firmą Sygnity S.A. wygasła 31 grudnia 2015 r., co oznaczało brak możliwości wprowadzenia do systemu zmian wynikających z przywołanej wyżej ustawy i tym samym przekazywania sprawozdań z realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego drogą elektroniczną. W związku z powyższym Ministerstwo wykorzystywało w omawianym zakresie obszar „Świadczenia rodzinne” w Oprogramowaniu CAS, zawierający formularz sprawozdania jednorazowego, uwzględniający podstawowe dane wynikające np. z załącznika Nr 1 i 3 do przywołanego rozporządzenia z dnia 18 lutego 2016 r. Formularz ten nie zawierał jednak części innych istotnych danych określonych w tym załączniku: liczby świadczeń przekazanych w formie rzeczowej lub opłacenia usług i związanych z nimi kwot wydatków, informacji o świadczeniach nienależnie pobranych, odzyskanych lub niepodjętych, liczby przyznanych świadczeń na pierwsze dziecko i na kolejne dzieci, liczby rodzin pobierających świadczenie, stosownie do wysokości dochodu w przeliczeniu na osobę. Przedłużająca się procedura wyłonienia wykonawcy zapewniającego funkcjonowanie systemu informatycznego CAS, na co wskazał Minister RPiPS dokonując w listopadzie 2016 r. blokady niewykorzystanych środków na utrzymanie i rozwój systemu informatycznego CAS, spowodowała, że Departament Polityki Rodzinnej otrzymał pełną sprawozdawczość z zakresu świadczenia wychowawczego dopiero z dniem 1 stycznia 2017 r. NIK zwraca ponadto uwagę, że na dzień wejścia w życie wymienionego rozporządzenia, ministerstwo nie było przygotowane do obsługi drogą elektroniczną sprawozdań dot. danych z realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych.

W wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego, zawarta została 19 października 2016 r. umowa z firmą Sygnity S.A. na ochronę i zapewnienie bezpieczeństwa w utrzymaniu sprawności, zapewnienie wsparcia dla użytkowników końcowych, z uwzględnieniem rozwoju systemu Oprogramowania CAS. Środki finansowe na to zadanie, były ujęte jako wydatki bieżące w planie finansowym na 2016 r. pod nazwą „usługa związana z utrzymaniem ciągłości systemu informatycznego CAS”. W 2016 r. wydatki na ten cel wyniosły ogółem 867,6 tys. zł, z tego na podstawie poprzedniej umowy, obowiązującej do końca 2015 r., firma Sygnity S.A. otrzymała 314,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 140-278, 995-996)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzona została nieprawidłowość, która polegała na niezapewnieniu możliwości przekazywania w okresie od dnia 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. drogą elektroniczną sprawozdań z realizacji zadań z zakresu świadczeń wychowawczych przez zobowiązane do tego podmioty, zgodnie z treścią załączników (1 i 3) do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego.

2.3. Dotacje celowe

Dotacje celowe w części 63 zaplanowano w ustawie budżetowej w dziale 750 – Administracja publiczna w wysokości 300 tys. zł. W ramach tej kwoty zostało przyznane

dofinansowanie 12 organizacjom pozarządowym w wysokości 295,6 tys. zł. Z przyznanej dotacji, organizacje wydatkowały 279,9 tys. zł (93,3%). Z analizowanych sprawozdań wynika, że przekazywanie i rozliczenie dotacji następowało zgodnie z przeznaczeniem oraz z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych.

Zleceniobiorcy wyłonieni zostali w wyniku otwartego konkursu ofert „Konkurs Inicjatyw Organizacji Pozarządowych” na projekty z obszaru wyrównywania szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy. Za priorytetowe uznano działanie „Opieka to też praca”. Działanie miało przyczynić się do wspierania i wzmocnienia systemu opieki nad dziećmi do trzeciego roku życia, według ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, zaznajomienia uczestników projektów z problematyką, możliwościami, procedurami niezbędnymi do pełnienia funkcji opiekuńczych, w rezultacie rozpoczęcia tego rodzaju działalności lub zatrudnienia.

Niewykorzystane przez beneficjentów środki finansowe dotacji w kwocie 15,7 tys. zł wraz z odsetkami, zostały zwrócone z zachowaniem terminu. Zwrot kwot dotyczył głównie wydatków niekwalifikowalnych, a w jednym przypadku pomniejszenia kwoty wkładu własnego fundacji na realizację zadania. Przeprowadzona przez Ministerstwo w trzech jednostkach kontrola realizacji zadań nie wykazała nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 279-402)

2.4. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W planie finansowym dla części 63 – Rodzina, wynagrodzenia określono w kwocie 3.387 tys. zł, w tym: osobowe (3.128 tys. zł) i dodatkowe wynagrodzenie roczne (259 tys. zł), ustalone na poziomie 8,5% wynagrodzenia osobowego z poprzedniego roku. W trakcie roku budżetowego, zwiększone wynagrodzenia o kwotę 144 tys. zł przeznaczono na: sfinansowanie od 1 października 2016 r. wynagrodzeń dla 5 członków korpusu służby cywilnej w związku z realizacją programu Rodzina 500+ (110 tys. zł) oraz wypłatę wynagrodzenia i ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osoby odwołanej z kierowniczego stanowiska państwowego (34 tys. zł). Wydatki na wynagrodzenia zrealizowano w kwocie 3.291 tys. zł, tj. 93,3% planu (3.528 tys. zł).

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych¹⁸ w 2016 r. w części 63 wyniosło 39 osób (w tym 36 członków korpusu służby cywilnej, dwóch nieobjętych mnożnikowym systemem wynagrodzeń oraz jedna osoba zajmująca kierownicze stanowisko państwowe) i w porównaniu do planu po zmianach było niższe o 9 osób, a w porównaniu do 2015 r. było niższe o jedną osobę. Przeciętne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego w 2016 r. wyniosło 7.160 zł i w porównaniu z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem w 2015 r. było wyższe o 208 zł (o 3%).

(dowód: akta kontroli str. 403-468)

2.5. Zamówienia publiczne

Udzielone w części 63 zamówienia dotyczyły finansowania (współfinansowania) 15 zawartych umów, na które wydatkowano ogółem 1.760,8 tys. zł, tj. 4,7 % wydatków poniesionych na ten cel przez Ministerstwo w 2016 r.

Z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy Pzp (art. 4 pkt 3 lit. g, h) przeprowadzono sześć postępowań, z tego: pięć zamówień na kwotę 224,3 tys. zł brutto w przedmiocie nabycia, przygotowania, produkcji materiałów programowych i klipów, przeznaczonych do emisji telewizyjnych oraz internetowych oraz jedno zamówienie na zakup czasu antenowego na emisję spotów o Programie Rodzina 500+ w pięciu stacjach telewizyjnych na kwotę 2.575,7 tys. zł brutto.

(dowód: akta kontroli str. 469-555)

Badaniem objęto dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego (art. 39 ustawy Pzp), na które wydatkowano kwotę 965,2 tys. zł, stanowiącą 54,8 % zrealizowanych zamówień w części 63.

W wyniku analizy zamówień stwierdzono, co następuje:

¹⁸ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

1. W przeprowadzonym postępowaniu dotyczącym realizacji zadania „Usługi utrzymania w sprawności i rozwoju oprogramowania programu komputerowego CAS wraz z zapewnieniem wsparcia dla jego użytkowników końcowych”, jako najkorzystniejsza wybrana została oferta firmy Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie, na kwotę 5.609,6 tys. zł brutto z terminem realizacji 48 miesięcy.

Pozostałe trzy złożone oferty to: Comarch Polska S.A. na kwotę 5.891,8 tys. zł, INTERTRADING SYSTEM TECHNOLOGY Sp. z o.o. na kwotę 4.916,3 tys. zł (na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp, firma ta została wykluczona z postępowania z powodu nieuzupełnienia wymaganych dokumentów) oraz oferta firmy Asseco Poland S.A. na kwotę 8.621,1 tys. zł brutto.

Przedstawiona we wniosku z dnia 25 kwietnia 2016 r. o udzielenie zamówienia publicznego szacunkowa wartość zamówienia w kwocie 8.644 tys. zł brutto, ustalona została przez Departament Informatyki na podstawie oszacowanej wartości zrealizowanej umowy¹⁹ z dnia 10 października 2013 r., tj. w okresie sprzed 12 miesięcy. Z analizy dokumentacji wynika, że umowa z 2013 r. została zrealizowana na kwotę 5.338,8 tys. zł, przy oszacowanej wartości zamówienia w wysokości 6.323 tys. zł brutto. Tak więc, oszacowana w 2016 r. przez Departament Informatyki wartość zamówienia (8.644 tys. zł) w stosunku do najkorzystniejszej wybranej oferty była wyższa o 3.034,4 tys. zł, tj. o 54,1%.

NIK zwraca uwagę, iż przedstawiona przez Departament Informatyki tak wyliczona wysokość wartości szacunkowej usługi utrzymania w sprawności oraz rozwoju oprogramowania programu komputerowego CAS, tj. na podstawie szacunku sprzed kilku lat, nie znajduje w tym przypadku uzasadnienia. Usługa ta wymagała ponownego, aktualnego ustalenia jej szacunkowej wartości na etapie czynności przygotowawczych poprzedzających wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, z uwagi na to, że poprzednie tego samego rodzaju zamówienie udzielone zostało w terminie dłuższym niż 12 miesięcy. Zgodnie z art. 32 ust. 1 Upz, ustalenie wartości szacunkowej zobowiązuje zamawiającego do jej ustalenia z należytą starannością, nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia (art. 35 ust. 1 Upz), mając przy tym na uwadze m.in. zmieniające się ceny usług informatycznych.

(dowód: akta kontroli str. 556-610)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetu państwa, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na przyjęciu szacunkowej wartości dla zamówienia, wyliczoną w oparciu o udzieloną wcześniej usługę tego samego rodzaju, jako powtarzającą się okresowo lub podlegającą wznowieniu po okresie dłuższym niż 12 miesięcy, co stanowiło naruszenie art. 34 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

2. W ramach ogłoszonego w grudniu 2014 r. przez Komisję Europejską konkursu współfinansowanego ze środków Programu Wspólnotowego „Prawo, Równość i Obywatelstwo”, MRPiPS jako beneficjent otrzymało grant w wysokości 817 tys. zł na realizację projektu pod nazwą „Rodzina i praca – to się opłaca!”, z terminem realizacji do 30 czerwca 2017 r.

Na podstawie przeprowadzonego przetargu nieograniczonego (postępowanie wszczęte 25 kwietnia 2016 r.) Dyrektor Departamentu Analiz Ekonomicznych i Prognoz podpisał 15 czerwca 2016 r. z Instytutem Analiz Rynku Pracy Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Konfederacją Lewiatan z siedzibą w Warszawie oraz Biurem Projektowania Systemów Cyfrowych S.A. z siedzibą w Chorzowie umowę²⁰ na wykonanie „Usługi doradczo-badawczej w zakresie analizy i opracowania metod wdrażania mechanizmów godzenia ról zawodowych i rodzinnych w polskich przedsiębiorstwach – studia przypadków” na kwotę 412,5 tys. zł. Zamówienie było współfinansowane w 80% ze środków Unii Europejskiej, a w 20% ze środków budżetu państwa.

We wniosku podano m.in., iż celem projektu było stworzenie klimatu sprzyjającego godzeniu życia zawodowego i rodzinnego w Polsce poprzez:

¹⁹ Umowa Nr 21/DI/PN/2013 z dnia 10 października 2013 r.

²⁰ Umowa Nr 8/DAE/PN/2016 z dnia 15 czerwca 2016 r.

- wypracowanie kompleksowego i praktycznego narzędzia dla pracodawców i pracowników, pomagającego we wdrażaniu mechanizmów ułatwiających rodzicom godzenia życia zawodowego i rodzinnego,
- zwiększenie wiedzy pracodawców i pracowników nt. możliwości zastosowania mechanizmów godzenia życia zawodowego i rodzinnego w firmach,
- zwiększenie liczby przedsiębiorstw stosujących mechanizmy godzenia życia zawodowego i rodzinnego, ze szczególnym uwzględnieniem i naciskiem na elastyczny czas pracy i elastyczne formy zatrudnienia.

Projekt ma przyczynić się do zastosowania nowoczesnych metod zarządzania ludźmi i budowania wartości przedsiębiorstwa poprzez dialog i udział w zakresie wyboru optymalnych instrumentów, mechanizmów i działań, dostosowanych do potrzeb i możliwości danego przedsiębiorstwa.

W wykonanych raportach częściowych z przeprowadzonych badań w 35 zakładach pracy oraz w opracowanym raporcie końcowym podsumowującym wykonaną usługę doradczą-badawczą, Instytut Analiz Rynku Pracy wskazał i omówił tzw. dobre praktyki. Rekomendowane najczęściej występujące mechanizmy godzenia ról pracodawca/pracownik, dotyczyły między innymi: świadczeń medycznych dla pracowników i ich rodzin, elastycznego, ruchomego czasu pracy, jak również możliwości jego skrócenia, wsparcia finansowego dla pracowników (np. dofinansowanie wypoczynku dzieci, pożyczki), elastycznej formy pracy (telepraca), czy nawet zorganizowania firmowych żłobków i przedszkoli, przedstawiając w analizie ich przewidywane korzyści i koszty.

Na podstawie protokołu odbioru oraz wystawionej faktury, MRPiPS wydatkował 412.500 zł, z tego kwotę 335,4 tys. zł z rezerwy celowej. Zgodnie z harmonogramem realizacji całego Projektu Rodzina i praca – to się opłaca, Raport ma być dostępny w formacie elektronicznym na podstronie internetowej platformy Ministerstwa, w zakładce „Rodzina” w II kwartale 2017 r.

Ponadto, zgodnie z harmonogramem realizacji warunków przyznanego grantu konkursowego, w ramach projektu „Rodzina i praca – to się opłaca!”, przeprowadzono procedurę udzielenia zamówienia publicznego²¹ (dla usługi o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro, co do której nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych), na opracowanie koncepcji oraz treści platformy internetowej dotyczącej mechanizmów godzenia ról zawodowych i rodzinnych, którego źródłem stanowił opracowany przez Instytut Analiz Rynku Pracy - Raport końcowy z przeprowadzonej usługi doradczą-badawczej. Na podstawie zawartej 24 października 2016 r. umowy o dzieło²², firma HRK S.A. z siedzibą w Warszawie za zrealizowaną ww. usługę otrzymała kwotę 110,7 tys. zł. Kolejny etap realizacji zadań wynikających z projektu unijnego, polegać ma na wyborze eksperta w zakresie informatyki, który przygotuje platformę internetową Ministerstwa, umieszczając na jej podstronie przewodnik dotyczący metod wdrażania mechanizmów godzenia ról zawodowych i rodzinnych.

Całkowita realizacja projektu „Rodzina i praca – to się opłaca!” przewidziana została na koniec czerwca 2017 r. Zakończyć ma ją promocja platformy internetowej poprzez wysyłanie pism/e-maili do partnerów społecznych i instytucji rynku pracy, organizowanie z nimi spotkań. Ocena końcowa działań, rezultatów i wyników projektu zostanie przeprowadzona poprzez badanie ewaluacyjne, ankiety internetowe oraz opinie na temat funkcjonowania platformy.

(dowód: akta kontroli str. 611-809 - 854)

3. Program Karta Dużej Rodziny

Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, od ponad dwóch lat realizowane są przez gminy i wojewodów wynikające z niej zadania. Planowany na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności w 2011 r., Program KDR

²¹ Zarządzenie Nr 16 Dyrektora Generalnego MRPiPS z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie zamówień publicznych.

²² Umowa Nr 2/BG/DAEREC/X/2016.

zakładał uczestnictwo 627 tys. rodzin wielodzietnych z dziećmi w wieku do 24 lat na utrzymaniu. Wysokość środków zaplanowanych w budżecie państwa na realizację zadań związanych z KDR, wynikała z założeń przyjętych do Oceny Skutków Regulacji dotyczących ustaw budżetowych na lata 2015-2016.

W 2016 r., Programem Karta. Dużej Rodziny objętych zostało 359 tys. rodzin, tj. o 70 tys. rodzin więcej niż w roku 2015. Wydanych zostało 1.675 tys. Kart Dużej Rodziny, tj. o 212 tys. więcej niż w roku poprzednim. Ogółem do Programu KDR przystąpiło ponad 1.500 podmiotów.

Zrealizowane w 2016 r. wydatki dotyczące Programu Karta Dużej Rodziny wyniosły ogółem 19.917,3 tys. zł, tj. 60,6% planu wg ustawy budżetowej (32.890 tys. zł) i były wyższe od wykonania 2015 r. o 1.705,5 tys. zł, tj. o 9%. Niższe od planowanego wykorzystanie środków na realizację Programu wynikało z mniejszej od zakładanej liczby osób zainteresowanych posiadaniem Karty Dużej Rodziny.

Wykorzystana kwota dotacji na sfinansowanie kosztów ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu członków rodzin wielodzietnych, wyniosła 13.546 tys. zł dla 3.300 tys. osób, które skorzystały z tych uprawnień i była wyższa w stosunku do 2015 r. o 5.732,1 tys. zł (dla 2.180 tys. uprawnionych). Koszt ulg w opłacie paszportowej dla członków rodzin wielodzietnych w 2016 r. wyniósł 1.400 tys. zł dla 50 tys. uprawnionych osób i w porównaniu do poprzedniego roku był wyższy o 257,1 tys. zł dla 40 tys. osób, którzy skorzystali z takiej ulgi. W ocenie skutków regulacji, przyznanie ulg spowodowało zmniejszenie dochodów budżetu państwa z tytułu opłaty za wydane paszporty o kwotę 395 tys. zł (w 2015 r. – 256 tys. zł). Również dochody parków narodowych w związku z bezpłatnymi wejściami 118,7 tys. osób posiadających KDR, zmniejszyły się o 500 tys. zł (w 2015 r. skorzystało 66,3 tys. uprawnionych do wejścia, co zmniejszyło przychody o 260 tys. zł).

Na podstawie złożonej oferty konkursowej i zawartej w styczniu 2017 r. umowy, MRPiS przekazało zadanie pozyskiwania nowych partnerów Karty Dużej Rodziny Stowarzyszeniu Związek Dużych Rodzin „Trzy Plus”. Zgodnie z umową, celem projektu ma być pozyskanie nowych 1800 partnerów Programu KDR również w mniejszych miejscowościach i na wsi, których oferta będzie odpowiadać potrzebom rodzin wielodzietnych.

NIK pozytywnie ocenia wzrost liczby osób, które przystąpiły do Programu KDR oraz wyższe relatywnie wydatki w stosunku do roku ubiegłego. Niemniej, niska realizacja wydatków w stosunku do ich zaplanowanych oczekiwań, wskazuje na konieczność podejmowania działań na rzecz zwiększenia liczby osób mogących korzystać z uprawnień KDR.

(dowód: akta kontroli str. 855-951)

4. Program „Rodzina 500+”

Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (ppwd) wprowadziła pomoc ekonomiczną w postaci świadczenia wychowawczego dla rodzin mających na utrzymaniu dzieci do lat 18, która ma służyć przeciwdziałaniu niekorzystnym tendencjom demograficznym w Polsce.

W ciągu dziewięciu pierwszych miesięcy realizacji Programu (1 kwietnia – 31 grudnia 2016 r.), złożonych zostało 2.960 tys. wniosków zakończonych wydaniem decyzji obejmujących 3.808 mln dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego²³. Z budżetu państwa wydatkowano na ten cel kwotę 17,4 mld zł. Wsparciem finansowym objętych zostało o 102,8 tys. dzieci więcej niż zakładano na etapie projektowania ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W konsekwencji wydatki na świadczenia były o 681,8 mln zł wyższe, niż planowano.

Rozbieżności w wyliczeniu liczby dzieci, na które miało przysługiwać finansowanie z Programu Rodzina 500+, wynikały z faktu, że GUS nie posiadał informacji o liczbie rodzin biologicznych w podziale na liczbę posiadanych dzieci do 18 roku życia oraz liczby dzieci uprawnionych, spełniających kryterium dochodowe na pierwsze dziecko.

²³ W skali kraju, udział uprawnionych w stosunku wszystkich dzieci do 18 roku życia wyniósł 55%. W 34 gminach wskaźnik udziału liczby uprawnionych w ogólnej liczbie dzieci był wyższy niż 80%.

Według stanu na koniec 2016 r., wydanych zostało 670 decyzji dotyczących zmiany formy wypłaty świadczenia wychowawczego z pieniężnej na rzeczową lub opłacania usług, co stanowiło 0,03% wszystkich wydanych decyzji. Na podstawie miesięcznego zbiorczego sprawozdania rzeczowo-finansowego, stan należności na dzień 28 lutego 2017 r. z tytułu nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych wynosił 3.177,8 tys. zł i zwiększył się w porównaniu do stycznia o 565,9 tys. zł, tj. o 21,7%. Odzyskane nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze na koniec lutego stanowiły 1.696 tys. zł i były wyższe niż w styczniu o 153,8 tys. zł, tj. o 10%.

Pierwsze określenie efektywności i skuteczności Programu oraz jego ewaluacja, ma nastąpić po trzech latach realizacji na podstawie danych ze sprawozdań rzeczowo-finansowych i danych GUS, a miernikami określającymi efekty Programu będzie liczba osób korzystających i liczba urodzeń.

Obecnie z dokonanych przez Ministerstwo wstępnych analiz skutków finansowych Programu Rodzina 500+ wynika, że wprowadzone świadczenie wychowawcze, spowoduje w okresie 2017-2026 sumaryczny wzrost o 278 tys. liczby urodzeń.

(dowód: akta kontroli str. 952-994)

5. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

W 2016 r. budżet w układzie zadaniowym w części 63 był realizowany w czterech funkcjach: 13 Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny; 14 Rynek pracy; 15 Polityka zagraniczna; 22 W. Koordynacja działalności oraz obsługa administracyjna i techniczna. Dla funkcji 22W, nie były określone cele i mierniki ze względu na zadania o charakterze techniczno-obsługowym. Pozostałym zadaniom, podzadaniom oraz działaniom przypisany był cel oraz miernik pomiaru stopnia jego osiągnięcia.

Szczegółowym badaniem objęto zadanie 13.4 W - Wspieranie rodziny, dla którego celem było systemowe wsparcie rodzin w funkcji socjalnej, wychowawczej i opiekuńczej. Poniesione nakłady (9.276,2 tys. zł) były wyższe w stosunku do planu według ustawy budżetowej (7.588 tys. zł), a z kolei niższe do planu po zmianach (11.439,2 tys. zł). Wartości mierników wynikały z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dla ww. zadania przypisano dwa mierniki: wydatki budżetu państwa na dziecko w wieku do ukończenia 24 roku życia (1.297 zł) oraz wydatki budżetu państwa na świadczenia wychowawcze (2.481 zł). Osiągnięte wartości mierników wyniosły odpowiednio: 1.292 zł i 2.530 zł. NIK zwraca uwagę, iż mierniki dla zadania 13.4.W, zostały określone wartościowo określając poziom finansowania, co było niezgodne z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016²⁴ (załącznik nr 53 „Szczegółowy sposób opracowywania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2016”, pkt 68 ppkt 4 „Cele i mierniki”). Dodać jednak należy, że w Karcie miernika podano, że zadanie to poza wymiarem socjalnym, posiada również wymiar opiekuńczy i wychowawczy, który nie jest związany z ograniczaniem ubóstwa wśród rodzin z dziećmi, a z działalnością socjalną i trudno jest stworzyć miernik mierzący poziom realizacji tego zadania inny niż poprzez skalę wydatków na politykę rodzinną, a realizowaną poprzez poszczególne działania będące w kompetencji Ministra. Z uwagi na socjalny aspekt tego miernika, NIK przyjmuje powyższe uzasadnienie wyboru miernika do wiadomości.

W ramach zadania 13.4.W, dysponent części 63 zrealizował następujące działania:

1. Działanie 13.4.1.1.W - Świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Celem było dofinansowanie kosztów utrzymania dzieci wychowywanych w rodzinach uzyskujących dochody na poziomie relatywnego ubóstwa. Miernikiem skuteczności realizacji tego działania był udział osób pobierających świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego w ogólnej liczbie dzieci w wieku do 25 roku życia. W 2016 r. udział ten wyniósł 22%

²⁴ Dz.U. z 2015 r., poz. 955.

i był wyższy od planu o 2%. Poniesione nakłady (778 tys. zł) były wyższe o 34,1% w stosunku do planu.

2. Działanie 13.4.1.2.W - Rozwój instytucji opieki nad dziećmi do lat 3. Celem było wdrożenie i upowszechnianie rozwiązań służących godzeniu życia zawodowego i rodzinnego. Miernikiem skuteczności realizacji tego działania był odsetek dzieci w wieku do lat 3, objętych opieką instytucjonalną. W 2016 r. udział ten wyniósł 9,1% i był wyższy od planu o 0,6 pkt procentowego. Poniesione nakłady (394 tys. zł) były niższe o 3,2% od planu.
3. Działanie 13.4.1.3. - Rozwój profilaktyki na rzecz dziecka i rodziny. Celem było przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Miernikiem skuteczności realizacji tego działania była liczba asystentów rodziny, która wg danych wstępnych była niższa o 93 asystentów (pełne dane na koniec kwietnia 2017 r.). Poniesione nakłady (307 tys. zł) były niższe o 4,3% od planu.
4. Działanie 13.4.1.4.W - Wsparcie rodzin wielodzietnych. Celem było wspieranie rodziny wielodzietnej, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci oraz młodzieży wychowującej się w tych rodzinach. Miernikiem skuteczności realizacji tego działania była liczba 400 umów z nowymi podmiotami oferującymi usługę rodzinom wielodzietnym. W 2016 r. w sumie podpisano 30 nowych umów. Niepełna realizacja wynikała z trudności przewidzenia, ile podmiotów zaoferuje usługi rodzinom wielodzietnym, finansując je ze swoich środków.
5. Działanie 13.4.1.5.W - Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci. Celem było wsparcie finansowe rodzin w wychowywaniu dzieci do 18 roku życia i zwiększenie liczby urodzeń. Miernikiem skuteczności realizacji tego działania była liczba osób korzystających ze świadczeń wychowawczych, która wyniosła 3.808 tys. osób i była wyższa o 103 tys. osób. Poniesione nakłady (3.421,5 tys. zł) były niższe o 8,4% od planu. Rozbieżności w wyliczeniu liczby dzieci, co do finansowania Programu Rodzina 500+, wynikały z braku informacji o liczbie rodzin biologicznych w podziale na liczbę posiadanych dzieci do 18 roku życia.

Badanie zadania oraz działań wykazało, że monitoring mierników prowadzony był systematycznie na podstawie miesięcznej, przekazywanej sprawozdawczości za pomocą systemu informatycznego Centralnej Aplikacji Statystycznej oraz informacji komórek organizacyjnych właściwych dla realizacji działań objętych miernikami.

(dowód: akta kontroli str. 997-1018)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2016 r. przez dysponenta części 63 – Rodzina i sprawozdań jednostkowych Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) oraz

- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2016 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania roczne zostały sporządzone przez dysponenta części 63 na podstawie sprawozdań jednostkowych własnych. Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str. 1019-1124)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Działania podejmowane przez dysponenta części w ramach nadzoru i kontroli

Zasady funkcjonowania kontroli finansowej, określały m.in. zasady prowadzenia polityki rachunkowości, ewidencji finansowo-księgowej, zakładowego planu kont, obiegu dokumentów księgowych, organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej.

Stosownie do zasad określonych w art. 175 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, Minister RPiPS wykonywał obowiązki z zakresu nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej poprzez: bieżącą analizę prawidłowości wykorzystania środków, dokonywanie comiesięcznych oraz kwartalnych ocen wykonania niezaplanowanych dochodów i planu wydatków, analizę wykonania wskaźników w układzie zadaniowym, realizację zatrudnienia i zadań rzeczowych, a ponadto realizację planu audytu wewnętrznego oraz planu kontroli sekcji kontroli wewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 1125-1176)

Ustalone
nieprawidłowości
i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej nadzoru i kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na błędnym przyjęciu szacunkowej wartości dla zamówienia, wyliczoną w oparciu o udzieloną wcześniej usługę tego samego rodzaju, jako powtarzającą się okresowo lub podlegającą wznowieniu, jednak w terminie dłuższym niż poprzednie 12 miesięcy (tj. niezgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych).

V. Uwagi i wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵ wnioskuje o wprowadzenie mechanizmów zapewniających prawidłowe ustalanie wartości szacunkowej zamówień publicznych, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie prawo zamówień publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

²⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 524.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 26 kwietnia 2017 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

.....
podpis